

ХУЛОСАИ
шурои диссертатсионии 6D.KOA-071 назди
Донишгоҳи давлатии омӯзгори Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни
барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ

Парвандаи аттестатсионии № 7

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 10.09.2026 сол, №2

Барои сазовор донишдани Назарзода Абдузоир Жуманазар, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.4. Назария ва методикаи таълиму тарбия (5.3.4.4. Назария ва методикаи таълими химия (таҳсилоти миёнаи умумӣ)).

Диссертатсияи Назарзода Абдузоир Жуманазар дар мавзӯи «Методикаи баланд бардоштани сифати дониши хонандагон аз фанни химия бо ёрии маводҳои дидактикии ёрирасон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.4. Назария ва методикаи таълиму тарбия (5.3.4.4. Назария ва методикаи таълими химия (таҳсилоти миёнаи умумӣ)) ба химоя 1-уми июли соли 2026 қабул карда шуд, протоколи №23-и шурои диссертатсионии 6D.KOA-071-и назди Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни (734003, шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 121; фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5 майи соли 2023, таҳти №95/шд).

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Назарзода Абдузоир Жуманазар 10-уми декабри соли 1992 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таваллуд шудааст.

Назарзода Абдузоир Жуманазар дар соли 2010 ба факултети химия ва биологияи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» ба ихтисоси химия ва биология дохил шуда, онро соли 2014 хатм намудааст. Пас аз хатми донишгоҳи номбурда барои идомаи таҳсил ба шӯъбаи магистратура аз рӯйи ихтисоси химия дохил шуда, соли 2016 зинаи мазкурро бо ихтисоси химия бо баҳои аъло хатм кардааст. Аз соли 2014 то соли 2016 дар Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №3 шаҳри Бохтар ба сифати омӯзгори химия ва биология фаъолият намудааст. Солҳои 2016 – 2017 ба ҳайси лаборанти кафедраи химияи умумии факултети химия ва биологияи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» фаъолият намудааст. Аз соли 2017 то ҳол ба ҳайси омӯзгори кафедраи методикаи таълими фанҳои табиатшиносии факултети химия ва биологияи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» кор ва фаъолият намуда истодааст.

Аз соли 2021 (фармоиши №93А-фа. аз 31.03.2022) унвонҷӯи кафедраи методикаи таълими фанҳои табиатшиносии факултети химия ва биологияи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» мебошад.

Мавзуи диссертатсия дар чаласаи шурои олимони Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» аз 30.11.2021 сол таҳти №4 тасдиқ шуда, дар кафедраи методикаи таълими фанҳои табиатшиносии факултети химия ва биологияи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» иҷро шудааст.

Рохбари илмӣ – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи методикаи таълими фанҳои табиатшиносии Муассисаи давлатии таълими «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав»

Муқарризони расмӣ:

– **Рачабзода Сирочиддин Икром** – доктори илмҳои химия, профессори кафедраи химияи органикӣ ва биологияи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ.

– **Ҳакимхочазода Сирочиддин Начмиддин** – номзоди илмҳои химия, дотсенти кафедраи химияи органикӣ ва амалии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Гафуров».

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мебошад. Дар ҳулосаи мусбати додашудаи муассиса, ки аз тарафи муқарриз, номзоди илмҳои химия, дотсент Холиқова Лутфия Розиковна, тартиб дода шудааст ва аз ҷониби раиси чаласа номзоди илмҳои химия, дотсент мудири кафедраи методикаи таълими химия Қурбонова Мукаддас Завайдовна имзо шуда, аз тарафи ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Насриддинзода Эмомалӣ Сайфиддин тасдиқ ва имзою муҳр шудааст, қайд мешавад, ки диссертатсияи Назарзода Абдузоир Жуманазар ба мавзуи «Методикаи баланд бардоштани сифати дониши хонандагон аз ҷанбаи химия бо ёрии маводҳои дидактикии ёрирасон» бахшида шудааст, ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, №267, бо тағйири иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295 тасдиқ шудааст, қомилан мувофиқат мекунад ва муаллифи он ба дараҷаи дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.4. Назария ва методикаи таълиму тарбия (5.3.4.4. Назария ва методикаи таълими химия (таҳсилоти миёнаи умумӣ)) сазовор мебошад.

Муқарризон ва муассисаи пешбар бо дарназардошти муқаррароти бандҳои 67-70 ва 74-75-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267, бо тағйири иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295 тасдиқ шудааст, интихоб ва таъин гардидаанд. Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар бо он асоснок мегардад, ки онҳо мутахассисони бевоситаи соҳаи биология ва методикаи таълими он буда, дар корҳои илмӣ таҳқиқотӣ фаъолона иштирок менамоянд ва дар ин самт асару мақолаҳои зиёде таълиф кардаанд, ки мазмуну муҳтавои онҳо ба мавзуи диссертатсияи мазкур иртибот дорад.

Довталаби дараҷаи илмӣ доир ба мавзуи диссертатсия 20 интишори илмӣ, аз ҷумла оид ба мавзуи диссертатсия 10 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷопшуда дорад. Маводи интишоргардида нуктаҳои асосӣ, натиҷаҳо ва мазмуни диссертатсияро инъикос намуда, саҳми шахсии муаллифро собит менамоянд.

1) Мақолаҳос, ки дар нашрияҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп шудаанд:

[1-М]. Назаров, А.Ҷ. Баъзе андешаҳо оид ба хусусиятҳои дидактикии интернет [Матн] / А.Ҷ. Назаров, С. Холназаров // Паёми ДДБ ба номи Носири Хусрав. – 2023. - № 1-3 (113). – С. 149-154.

[2-М]. Назаров, А.Ҷ. Вазифаҳои дидактикии технологияи компютерӣ дар амалигардонии лоиҳа [Матн] / А.Ҷ. Назаров, С. Холназаров // Паёми ДДБ ба номи Носири Хусрав. – 2023. – № 1-4 (116). – С. 64-67.

[3-М]. Назаров, А.Ҷ. Муносибати методии татбиқи системаҳои инноватсионии таълими проблемавӣ дар раванди тадрисӣ [Матн] / А.Г. Хайрзода, С. Холназаров, А.Ҷ. Назаров // Паёми ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ. – 2023. - № 3 (32). – С. 188-194. ISSN: 2616-5260. – ISSN: 2074-1847.

[4-М]. Назаров, А.Ҷ. Моҳияти методҳои таълим ва тарбияи анъанавӣ ва ғайрианъанавӣ дар ҷараёни таълими фанни химия [Матн] / М.Д. Уроков, С. Холназаров, А.Ҷ. Назаров // Паёми ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ. – 2023. - № 4-2 (33). – С. 240-247. ISSN: 2616-5260.

[5-М]. Назаров, А.Ҷ. Технологияи бозӣ ҳамчун воситаи баланд бардоштани фаъолияти маърифатии хонандагон дар дарсҳои химия [Матн] / А.Ҷ. Назаров, С.С. Шамсуллоева // Паёми Донишгоҳи милли Тоҷикистон. 2023. - № 6. ISSN: 2074-1847.

[6-М]. Назаров, А.Ҷ. Ташаққули фаъолияти таълимӣ – маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими фанни химия [Матн] / Б.Ҷ. Бобоев, М.Д. Уроков, А.Ҷ. Назаров // Паёми ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ. – 2024. - № 1 (34). – С. 160-165. ISSN: 2616-5260.

[7-М]. Назаров, А.Ҷ. Истифодаи маводи дидактикӣ – омили салоҳиятнокии таълими химия [Матн] / А.Ҷ. Назаров // Паёми ДДБ ба номи Носири Хусрав. – 2024. – № 1/4 (128). – С. 455-459.

[8-М]. Назаров, А.Ҷ. Омӯзонидан ва ташкилу гузаронидани таҷрибаҳо ва машғулиятҳои шавқовар яке аз василаҳои асосии ташаққули самаранокии таълими химия [Матн] / М.Д. Уроков, С. Холназаров, А.Ҷ. Назаров // Паёми ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ. – 2024. - № 2 (35). – С. 49-55. ISSN: 2616-5260.

[9-М]. Назаров, А.Ҷ. Нақши мустақилият дар ҷараёни таълими фанни химия [Матн] / Б.Ҷ. Бобоев, М.Д. Уроков, А.Ҷ. Назаров // Паёми ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ. – 2024. - № 2 (35). – С. 42-49. ISSN: 2616-5260.

[10-М]. Назаров, А.Ҷ. Бозиҳои дидактикӣ, яке аз роҳҳои самаранокӣ таълим, тарбия ва рушди хонандагон дар раванди таълими химия [Матн] /

А.Ч. Назаров // Паёми ДДБ ба номи Носири Хусрав. – 2024. - № 2 (35). – С. 213-216. ISSN: 2616-5260.

2) Дастурҳо ва воситаҳои таълимию методӣ:

[11-М]. Назарзода А.Ж. Омӯиши химия дар саволу ҷавоб [Матн] // С.П. Расулзода., А.Ж. Назарзода., Б.А. Назаров. ҶДММ «МАТБАА». – Бохтар, 2026. - 180 с.

[12-М]. Назарзода А.Ж. 1001 далели ҷолиб аз фанни химия [Матн] // С.П. Расулзода., А.Ж. Назарзода., Б.А. Назаров. ҶДММ «МАТБАА». – Бохтар, 2026. - 92 с.

3) Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷмӯаҳо ва дигар нашриҳои илмӣ-амалӣ ҷой гирифтаанд:

[13-М]. Назаров А.Ч. Технологияи адаптатсионӣ – ҳамчун шароити самаранокии таълими хонандагон аз химия [Матн] / А.Ч. Назаров // Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ. – Душанбе, 2023. № 4-1 (18). – С.241-247. ISSN: 2708-5759.

[14-М]. Назаров А.Ч. Маводи дидактикӣ мафҳум, тасниф ва хусусиятҳои тарҳрезӣ. [Матн] / А.Ч. Назаров // Паёми донишгоҳи омӯзгорӣ. – Душанбе, 2023. - № 4-2 (18). – С.221-227. ISSN: 2708-5759.

[15-М]. Назаров А.Ч. Ташаккули донишҳои системавӣ - методологии хонандагон дар раванди таълими химия [Матн] / С. Холназаров, Ҷ.Д. Ёров., А.Ч. Назаров // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Истифодаи усулҳои муносири таълим дар муассисаҳои таълимӣ: Мушкилот ва дурнамо” бахшида ба солҳои 2020-2040 “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”, “65-солагии факултети химияи ДМТ”. – Душанбе, 2023.

[16-М]. Назаров А.Ч. Вазъи истифодаи маводи экологӣ дар раванди таълими химия Вазъи истифодаи маводи экологӣ дар раванди таълими химия [Матн] / С.П. Расулзода., А.Ч. Назаров // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Энергетика соҳаи калидии рушди иқтисодӣ миллӣ” бахшида ба иди касбии энергетикҳо “Рӯзи энергетика – 22 декабр” ва эълони гардидаи солҳои 2020-2040 “Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”. – Душанбе, 2023.

[17-М]. Назаров А.Ч. Истифодаи маводи дидактики дар дарси химия [Матн] / А.Ч. Назаров, М.Ч. Ёрова // Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои мубрами таълими фанҳои техникӣ, дақиқ ва риёзӣ». – Бохтар, ДДБ ба номи Н. Хусрав, 2024.

[18-М]. Назаров А.Ч. Истифодаи таҷрибаҳои шавқовар ҳамчун воситаи ташаккули донишу малакаҳо аз химия истифодаи таҷрибаҳои шавқовар ҳамчун воситаи ташаккули донишу малакаҳо аз химия [Матн] / С.П. Расулзода., А.Ч. Назаров // Конференсияи 3-юми байналмилалӣ илмӣ-амалӣ “Проблемаҳои муносири таҳсилоти математикӣ, информатикӣ ва физикӣ дар мактабҳои миёнаи олӣ” бахшида ба бистсолаи омӯзиш ва рушди илмҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ, дар соҳаи илму маориф “солҳои 2020-2040” ва 75-солагии доктори илмҳои педагогӣ,

профессор, узви вобастаи ЛТТ Мансур Нугмонов. – Душанбе, ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 2024.

[19-М]. Назаров А.Қ. Вайроншавии системаи экологӣ ва оқибатҳои он [Матн] / А.Қ. Назаров. Масъалаҳои актуалӣ ва вазъи муосири илми ботаника дар Тоҷикистон (маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ бахшида ба муносибати эълон гардидани “Солҳои 2020-2040 – 20 солаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф”). – Душанбе, - ДМТ, 2024.

[20-М]. Назарзода А.Қ. Воситаҳои рақамӣ дар таълими химия [Матн] / А.Қ. Назаров. Конфронсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Татбиқи технолгияҳои муосири рақамӣ ва алгоритмҳои зеҳни сунъӣ дар таҳсил, илм ва истеҳсолот» бахшида ба эълон гардидани солҳои 2025-2030 «Солҳои рушди иқтисоди рақамӣ ва инноватсия» ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф». – Бохтар, ДДБ ба номи Н. Хусрав, 2026.

Ба автореферати диссертатсия аз муҳакикони зерин ба шурои диссертатсионӣ тақризҳо ворид шудаанд:

1. Тақризи Изатова Муҳаббат Иноятовна – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи таҳсилоти томактабӣ ва кори иҷтимоии Муассисаи давлатии таълими «Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» мусбат буда, дар он дар маҷмӯъ чунин эҳодҳо қайд карда шудаанд:

- истифодаи усули маводҳои дидактикӣ аз фанҳои химия бо ёрии баланд бардоштан ба воситаи ҳалли масъалаҳои душвор дар диссертатсия оварда нашудааст;

- баъзе ҳатогиҳои техникӣ дар рисола дида мешавад, ки ислоҳи онҳоро ба манфиати кор медонем;

- ҷадвалҳои арзёбӣ дар алоҳидагӣ нишон дода шуда, пасон дар ҷадвали умумӣ дарҷ карда шаванд.

2. Тақризи Раҷабов С.Ф. – номзоди илмҳои химия, дотсенти кафедраи химияи умумии Муассисаи давлатии таълими Донишгоҳи давлатии Данғара мусбат буда, дар он чунин эҳод қайд карда шудааст:

- дар автореферат баъзе ғалатҳои техникӣ роҳ ҷфтаанд;

- матн таҳрири сабуки забони ро меҳад.

3. Тақризи Маҳмадаминов Маҳмадалӣ Назирович – номзоди илмҳои педагогӣ, муаллими калони кафедраи методикаи таълими химияи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ мусбат буда, қайд карда мешавад, ки дар он баъзе камбудҳои имлоӣ ва техникӣ дида мешавад.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи довталаби дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

- бо таъя ба маводи муътамади илмӣ сатҳи баланд бардоштани сифати дониши хонандагони зинаи дуҷуми таҳсилоти умумиро дар адабиёти педагогӣ ва методӣ **мавриди таҳлил қарор додааст;**

- воситаҳои дидактикии ёрирасон ва тарзи истифодаи онҳоро дар чараёни таълими химия дар зинаи аввали таълими химияи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ **коркард кардааст;**

- методикаи татбиқи маводи дидактикии ёрирасон бо истифода аз технологияи таълими адаптатсиониро **муайян сохтааст;**

- самаранокии равиш ва усулро, ки таҳия кардааст дар асоси доир кардани озмоиши педагогӣ **санчида, таҳқиқ намудааст.**

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқ бо он асоснок карда шудааст, ки:

- роҳҳои беҳтар намудани кори мустақилонаи хонандагон бо ёрии маводи таълимии ёрирасон, ки баланд бардоштани сифати дониши хонандагонро аз химия таъмин мекунанд, пешниҳод карда шудааст;

- системаи маводҳо ва муносибатҳои маҷмуии кор карда шударо метавон дар коркарди чунин маводҳо доир ба фанҳои табиӣ – илмӣ истифода намоем;

- маҷмуи маводи таълимии ёрирасон ва методикаи таълими хонандагон, маҷмуи маводҳои таълимиро дар бар мегирад, ки ба баланд бардоштани сифати дониши хонандагон нигаронида шудаанд;

- истифодаи маводи таълимӣ ба хонандагон барои бартараф намудани мушкилиҳое, ки ҳангоми омӯзиши зинаи аввали химия ва боло «синфи XI» яъне истифодаи вақти тақрорӣ аз химия пеш меоянд, ёрӣ мерасонанд.

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқотро ахбори озмоиши педагогӣ, ки дар асоси ҳадаф ва вазоифи таҳқиқот доир карда шуда, таҳлили ҳадафҳои таҷрибаи психологию омӯзгорӣ; санчиши ҳолатҳои назариявии таҳқиқот дар чараёни таълиму тарбия дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ; ҳулосаҳо ва тавсияҳо оиди истифодаи технологияи адаптатсионӣ дарбар мегирад.

Саҳми шахсии довгалаби дарачаи илмӣ дар он зоҳир мешавад, ки тамоми марҳилаҳои иҷрои нақшаи кори диссертатсионӣ бо иштирок ва роҳнамоии бевоситаи муаллиф, аз қабيلي мавзӯ, ҳадаф, объекти таҳқиқот, асоснокӣ ва аҳамиятнокӣ, асосҳои методологию назариявӣ, мушоҳида, муқоисаи маълумотҳо гузаштааст ва онро иштироки бевоситаи ӯ дар кори таҷрибавӣ – озмоишӣ тасдиқ менамояд.

Ҳулосаҳои пешниҳод намудаи муаллиф гувоҳӣ медиҳанд, ки ӯ дар методҳои пешниҳод намудаи худ ва таҳқиқотҳои озмоишии гузаронидааш ба натиҷаҳои назаррас ноил гардидааст. Таҳқиқоти аз тарафи Назарзода Абдузоир Жуманазар ба иҷро расонида, аз нигоҳи назариявӣ амалӣ таҳқиқоти зарурӣ ба ҳисоб рафта, барои рушди нумӯи илми педагогикаи муосир ва методикаи таълими химия саҳмгузор мебошад.

Дар маҷлиси шӯрои диссертатсионии 6D.KOΛ-071-и назди Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни аз 10-уми сентябри соли 2026 қарори сазовор донишманди Назарзода Абдузоир Жуманазар ба дарачаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.4. Назария ва методикаи таълиму тарбия (5.3.4.4. Назария ва методикаи таълими химия (таҳсилоти миёнаи умумӣ)) қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ аз 11 аъзо, 9 – нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм аз рӯйи ихтисоси 5.3.4. Назария ва методикаи таълиму тарбия (5.3.4.4. Назария ва методикаи таълими химия (таҳсилоти миёнаи умумӣ)) 3 – нафар.

Аз 9 – нафар иштирокдоштагон дар маҷлис, ки ба шуро шомил буданд. Овоз доданд: тарафдор 9 – нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои беэтибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои химия, профессор

Котиби илмӣи шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои педагогӣ

Бандаев Сирочиддин
Гадоевич

Алимов Сирочиддин
Шералиевич

10 сентябри соли 2026